

Konsultacje
z zasadami

Konsultacje z zasadami w Jarocinie

Spotkanie grupy roboczej ds. regulaminu konsultacji społecznych

Katarzyna Beszczyńska,
Fundacja Pracownia Badań i Innowacji Społecznych Stocznia

20 maja 2015 r.

FISE > Fundacja
Inicjatyw
Społeczno
Ekonomicznych

pracownia badań
i innowacji
społecznych

stocznia

Projekt współfinansowany z Funduszy EOG w ramach programu Obywatele dla demokracji

 ICELAND
LIECHTENSTEIN
NORWAY
**eea
grants**

**FUNDACJA
BATOREGO**

**POLSKA FUNDACJA
DZIECI I MŁODZIEŻY**

Dlaczego wybraliśmy taki sposób pracy i na czym on dokładnie polega?

Cel pracy grupy roboczej

1. Opracowanie założeń do regulaminu prowadzenia konsultacji społecznych z mieszkańcami Jarocina
2. Opracowanie wskazówek:
  - mających na celu doprecyzowanie sposobu realizacji poszczególnych etapów konsultacji
  - co do sposobu organizacji pracy wewnątrz urzędu w ramach procesu konsultacji społecznych

Nasze działania opieramy o:

1. Dobra wiara
2. Powszechność
3. Przejrzystość
4. Responsywność
5. Koordynacja
6. Przewidywalność
7. Poszanowanie interesu ogólnego

- Wskazuje ramy aksjologiczne dla procesów konsultacji społecznych
- Podpowiada jak owe ramy przełożyć na konkretne zapisy w regulaminie prowadzenia konsultacji społecznych

2 KONGRES
WOLNOŚCI
W INTERNECIE

SIEDEM ZASAD KONSULTACJI

Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji

1.3. SIEDEM ZASAD KONSULTACJI

1. DOBRA WIARA

Konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają się nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.

2. POWSZECHNOŚĆ

Każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd.

3. PRZEJRZYŚĆ

Informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.

4. RESPANSYWNOSĆ

Każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie, co nie wyklucza odpowiedzi zbiorczych.

5. KOORDYNACJA

Konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje tak politycznie jak organizacyjnie. Powinny one być odpowiednio umocowane w strukturze administracji.

6. PRZEWIDYWALNOŚĆ

Konsultacje powinny być prowadzone od początku procesu legislacyjnego. Powinny być prowadzone w zaplanowany sposób i w oparciu o czytelne reguły.

7. POSZANOWANIE INTERESU OGÓLNEGO

Choć poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Regulamin konsultacji

KANON LOKALNYCH KONSULTACJI SPOŁECZNYCH

1. Preambuła

Określenie definicji konsultacji z mieszkańcami oraz podanie celu lub celów.

2. Zasady ogólne

- A. Kto może brać udział w konsultacjach społecznych:
wszyscy^{1*} mieszkańcy^{2*}
- B. Jakimi zasadami kieruje się urząd, organizując i prowadząc konsultacje społeczne^{3*}
- C. W jakich formach przeprowadzane są konsultacje społeczne^{4*}

Stosując konsultacje, trzeba mieć na względzie, że:

- Konsultacje stanowią jedną z form udziału obywateli w sprawowaniu władzy, co jest umocowane w przepisach Konstytucji i odpowiednich ustaw.
- Konsultacje nie zwalniają organów władzy samorządowej z odpowiedzialności za losy wspólnoty. Są instrumentem wspierającym proces decyzyjny. Ich wynik może, ale nie musi być wiążący dla władz samorządowych.
- Organy władzy publicznej, w tym również władze samorządowe, co do zasady reprezentują interes wspólnoty. Są wybrane w demokratycznych wyborach i mają z tego tytułu mandat do pełnienia tej funkcji. Konsultacje społeczne nie podważają tego mandatu.

^{1*} Ograniczanie uczestnictwa w konsultacjach z mieszkańcami jest niezgodne z prawem. Jeśli temat konsultacji dotyczy w sposób szczególny wybranej grupy, można do niej skierować osobne zaproszenie, oprócz zaproszenia zamieszczonego np. na stronie internetowej urzędu • **zasada Powszechności**.

^{2*} Mieszkańca (jako uczestnika) określa się jako tego, kto „wyraża zamiar mieszkania”, przy czym nie musi być to osoba zameldowana w danej gminie. Inne wymagania można stawiać mieszkańcom zgłaszającym wniosek o konsultacje.

^{3*} Warto przywołać **Siedem Zasad Konsultacji** – można to sformułować np. w następujący sposób:

Konsultacje przeprowadza się:

- na jak najwcześniejszym etapie prac nad zagadnieniem poddawanym konsultacjom • **zasada PRZEWIDYWALNOŚCI**,
- w sposób stwarzający mieszkańcom warunki do powszechnego uczestnictwa • **zasada Powszechności**,
- z zapewnieniem rzetelności i kompletności informacji o przedmiocie konsultacji oraz ich szczegółowych zasadach i trybie • **zasada PRZEWIDYWALNOŚCI**, • **zasada DOBREJ WIARY**.

4* Najlepszy efekt daje jednoczesne wykorzystanie różnych narzędzi konsultacyjnych, zwłaszcza tych opartych na bezpośrednim kontakcie z mieszkańcami. Szczególnie ważne jest korzystanie z narzędzi pozwalających na stworzenie przestrzeni dialogu między członkami społeczności lokalnej, a także społeczności z władzami lokalnymi. Taki dialog pozwala na ścieranie się poszczególnych interesów, w wyniku którego dochodzi do wypracowania wspólnych opinii, priorytetów lub rozwiązań.

PRZYKŁADY:

- Wybrane formy konsultacji społecznych powinny uwzględniać wyniki wstępnej analizy określającej adresatów oraz uczestników konsultacji z danego obszaru lub osoby potencjalnie zaangażowane w dany projekt.
- Konsultacje przeprowadza się co najmniej w dwóch z poniżej podanych form:
  - protokołowane, otwarte spotkania z mieszkańcami,
  - pisemne, w tym elektroniczne, zbieranie uwag,
  - zbieranie uwag w punkcie konsultacyjnym,
  - warsztaty projektowe, będące ustrukturyzowaną pracą grupy osób, prowadzącą do wypracowania propozycji rozwiązań,
  - ankiety samodzielnie wypełniane przez respondentów, w szczególności wypełniane przy użyciu internetu,
  - panele obywatelskie, polegające na regularnym zasięgnięciu przez dłuższy okres opinii dużej, reprezentatywnej grupy mieszkańców,
  - inne niż określone w pkt. 1-6, wynikające ze specyfiki przedmiotu konsultacji.
- Dopuszczalne są także inne formy, zapewniające szeroki dostęp do uczestnictwa w konsultacjach, a zwłaszcza te formy, które uwzględniają użycie narzędzi komunikacji elektronicznej (np. email, SMS).

Więcej o narzędziach i metodach konsultacji można znaleźć np. na stronach:

partycypacjaobywatelska.pl, dobrepraktyki.decdujmyrazem.pl

Zasady ogólne

Warszawa

Rozdział I Zasady ogólne

§ 1. W konsultacjach mogą brać udział wszyscy mieszkańcy m.st. Warszawy, chyba że przepisy uchwały lub przepisy ustawy stanowią inaczej.

§ 2. Konsultacje przeprowadza się:

- 1) na wczesnym etapie prac nad zagadnieniem poddawanym konsultacjom;

Toruń

Cel konsultacji

§ 2. Konsultacje przeprowadza się w celu:

- 1) zapewnienia mieszkańcom uczestnictwa w procesie podejmowania rozstrzygnięć bezpośrednio wpływających na sposób lub jakość ich życia;
- 2) aktywizacji środowisk lokalnych, rozwoju samorządności i kształtowania poczucia odpowiedzialności za funkcjonowanie miasta;
- 3) polepszania współpracy organów miasta z mieszkańcami oraz wzmacniania i realizowania idei leżących u podstaw tworzenia wspólnoty samorządowej;
- 4) zbierania opinii, uwag i propozycji w określonej sprawie dla wyboru optymalnych rozwiązań.

3. Zakres tematyczny konsultacji społecznych

Konsultacje społeczne mogą być organizowane w związku z każdą decyzją, będącą przedmiotem działania organów władzy samorządowej.

W przypadku niektórych rozstrzygnięć samorząd ma obowiązek zorganizowania konsultacji. Dotyczy to m.in. kwestii związanych z planowaniem przestrzennym czy też wynikających z Ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko.

Istnieją pewne typy rozstrzygnięć, które ze względu na charakter powinny być poddawane konsultacjom. Należą do nich decyzje:

- niepopularne lub dotyczące spraw drażliwych dla danej społeczności, co do których wiemy, że mogą być przyczyną nieporozumień i konfliktów (np. związane z reformowaniem systemu oświaty, likwidacją placówek oświatowych; konsultacje mogą pomóc podjąć decyzję, czy zamykać placówki, a jeśli tak, to które i jak można złagodzić negatywne konsekwencje takiej decyzji),
- dotyczące kwestii złożonych, których przedstawienie mieszkańcom wymaga bezpośredniej komunikacji i dialogu,
- mogące mieć istotny wpływ na jakość życia czy rozwój danej wspólnoty (np. dotyczące inwestycji w infrastrukturę),
- dotyczące realizacji bieżącej polityki, np. różnego rodzaju programy, plany, strategie,
- dotyczące konkretnych grup, środowisk czy podmiotów (np. przedsiębiorców czy organizacji społecznych).

Warto się także zastanowić nad zapisem pojawiającym się w niektórych regulaminach: Konsultacje są ważne bez względu na liczbę uczestników. Taki zapis podkreśla, że konsultacji nie można unieważnić, nawet jeśli wzięło w nich udział tylko kilka osób. Osobną kwestią jest to, czy takie konsultacje można uznać za sukces.

Zakres tematyczny

Toruń

Zakres merytoryczny i zasięg konsultacji

§ 3. Konsultacje przeprowadza się:

- 1) w przypadkach określonych ustawami;
- 2) w innych sprawach ważnych dla miasta;
- 3) okresowo nie rzadziej niż co 4 lata w celu aktualizacji regulaminu.

§ 4. Konsultacje mogą mieć zasięg:

- 1) ogólnomiejski, gdy podejmują sprawy ważne dla mieszkańców całego miasta;
- 2) lokalny, gdy podejmują sprawy ważne dla mieszkańców określonej części miasta, np. osiedla lub części osiedla;
- 3) środowiskowy, gdy podejmują sprawy ważne m. in. dla grup mieszkańców, organizacji pozarządowych.

§ 5. Konsultacje obligatoryjne przeprowadza się:

- 1) w przypadkach określonych ustawami;
- 2) przy projektowaniu założeń budżetu partycypacyjnego;
- 3) przy tworzeniu strategii i programów związanych z realizacją polityk publicznych miasta.

§ 6. Konsultacje fakultatywne można przeprowadzić w innych sprawach ważnych dla miasta.

§ 7. Konsultacje, o których mowa w § 6, mogą być przeprowadzane z inicjatywy Prezydenta Miasta

Białystok

4. Inicjowanie konsultacji

A. Kto może złożyć wniosek:

- prezydent/burmistrz/wójt,
- grupa mieszkańców, ^{6*}
- rada pożytku publicznego,
- rady jednostek niższego rzędu (np. rady osiedli),
- rady sołeckie,
- rady dzielnic,
- rady młodzieżowe,
- rady seniorów.

B. Co wniosek powinien zawierać? ^{7*}

C. Tryb postępowania z wnioskiem. ^{8*}

D. Co powinno zawierać ogłoszenie o konsultacjach?

Władze samorządowe ponoszą szczególną odpowiedzialność za stan i rozwój wspólnoty. Tym samym to one są w pierwszej kolejności odpowiedzialne za inicjowanie konsultacji społecznych i taką organizację procesu decyzyjnego, aby było możliwe szerokie i efektywne wykorzystanie konsultacji.

Tak więc inicjatorem konsultacji społecznych mogą i powinny być zarówno organy stanowiące (rada gminy lub miasta, rada powiatu), jak i wykonawcze samorządu (wójt, burmistrz lub prezydent). Ponadto możliwość złożenia wniosku o konsultacje należy stworzyć także samym mieszkańcom, ich przedstawicielom i ciałom doradczym.

6* W wypadku zgłaszania wniosku o konsultacje przez mieszkańców, można ich zdefiniować jako osoby zameldowane w danej gminie/dzielnicy lub posiadające czynne prawo wyborcze i wpisane do stałego rejestru wyborców. W regulaminie warto wpisać minimalną liczbę osób mogących złożyć wniosek.

7* Wniosek o przeprowadzenie konsultacji społecznych powinien określać co najmniej przedmiot konsultacji, propozycję formy konsultacji, uzasadnienie, a także wskazanie osoby upoważnionej do kontaktu oraz listę osób popierających wniosek.

8* PRZYKŁAD:

Prezydent Miasta rozpatruje wniosek, uwzględniając koszty proponowanej formy konsultacji, istotność przedmiotu konsultacji dla społeczności lokalnej oraz zasadność proponowanego sposobu konsultacji. O sposobie rozpatrzenia wniosku Prezydent Miasta informuje wnioskodawców w formie zarządzenia wraz z uzasadnieniem w terminie nie późniejszym niż 30 dni od daty jego złożenia.

5. Tryb prowadzenia konsultacji

- A. Wskazanie gospodarza i jego obowiązków.^{9*}
- B. Wyznaczenie odpowiedzialnej jednostki organizacyjnej/komórki organizacyjnej.^{10*}
- C. Określenie ram czasowych i form informowania.^{11*}
- D. Określenie treści, które powinny się znaleźć w zarządzeniu/ ogłoszeniu.^{12*}
- E. Określenie minimalnego czasu trwania konsultacji.^{13*}
- F. Konsultacje zakończone raportem podanym do publicznej wiadomości.
- G. Określenie zasad informacji zwrotnej przekazywanej uczestnikom konsultacji.^{14*}

- 9* Zgodnie z • **zasadą KOORDYNACJI** konsultacje powinny mieć gospodarza. Przystępując do procesu konsultacji, należy więc wskazać osobę do niego zapraszającą. Powinien to być ktoś, kto pełni istotne funkcje decyzyjne – prezydent, burmistrz lub wójt.
- 10* Gospodarz konsultacji powinien angażować w proces konsultacji podległą mu administrację. Gospodarz może wyznaczyć koordynatora procesu konsultacji. Należy o tym poinformować uczestników konsultacji.

PRZYKŁADY ZAPISÓW W REGULAMINIE:

- Decyzje w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych podejmuje Prezydent Miasta w formie zarządzenia.
- Prezydent Miasta zapewnia odpowiednią opiekę merytoryczną i organizacyjną nad konsultacjami oraz bezstronny sposób ich prowadzenia.
- Prezydent może powierzyć wykonanie konsultacji społecznych wyspecjalizowanym podmiotom.
- Prezydent Miasta w uzasadnionych przypadkach może powołać zespół opiniodawczo-konsultacyjny, którego zadaniem jest pomoc w ocenie zasadności składanych uwag. W jego skład mogą wejść przedstawiciele nauki, organizacji społecznych oraz miejskich jednostek organizacyjnych, a także eksperci z zakresu prowadzonej inwestycji lub projektu.
- Realizacja konsultacji społecznych wymagająca specjalistycznej wiedzy odbywać się będzie z udziałem ekspertów w danej dziedzinie.

- 11* Informowanie o konsultacjach (zapraszanie do udziału) powinno się odbywać z odpowiednim wyprzedzeniem. Niektóre regulaminy podają różne okresy w zależności od formy konsultacji, np. informacja o spotkaniach z mieszkańcami na 14 dni przed wyznaczoną datą, opiniowanie on-line w momencie rozpoczęcia konsultacji.

W regulaminie trzeba określić podstawowe formy informowania, żeby pozostać w zgodzie z • **zasadą POWSZECHNOŚCI**, w myśl której minimum to umieszczenie informacji on-line (więcej w punkcie **7 Platforma konsultacji on-line**). Obecnie standardem jest informacja o konsultacjach społecznych na stronie internetowej urzędu oraz wywieszenie ogłoszenia w budynku urzędu. Warto wszakże:

- podjąć wysiłek, by ustalić, kogo dana sprawa interesuje lub w szczególny sposób dotyczy [...],
- a ktywnie docierać do zainteresowanych, zwłaszcza do grup, które nie korzystają z dostępnych mechanizmów konsultacji (nie wystarczy publikacja informacji o konsultacjach – należy zaprosić do udziału w konsultacjach osoby i instytucje z listy interesariuszy). (**Siedem Zasad Konsultacji**)

PRZYKŁAD:

- Konsultacje powinny być poprzedzone akcją informacyjną, wykorzystującą strony internetowe urzędu oraz prowadzoną przez:
  - 1) ogłoszenia na tablicach informacyjnych Urzędu Miasta i jego delegatur,
  - 2) bezpośrednie informowanie zainteresowanych projektem lub inwestycją.
- Wskazane jest informowanie o konsultacjach również poprzez ogólnodostępne media lokalne, ogłoszenia na przystankach komunikacji miejskiej oraz w inny sposób, zapewniający szeroki dostęp społeczny.

12* Istotne jest, żeby uczestnicy zdawali sobie sprawę z całego procesu, w którym uczestniczą poprzez konsultacje, tzn. żeby mieli świadomość, jaki jest cel i dalsze kroki wdrożeniowe związane z konsultowaną decyzją samorządu.

PRZYKŁAD:

- Publikowana informacja o rozpoczęciu konsultacji, powinna zawierać przede wszystkim: przedmiot konsultacji, termin i zakres konsultacji, formę i tryb konsultacji.
- platforma [internetowa] [...] zawiera [...] informacje o stanie realizacji działania, będącego przedmiotem konsultacji.

13* Rekomendowany minimalny czas trwania konsultacji to 21 dni. Dokument **Siedem Zasad**

Konsultacji formułuje to następująco: Czas przeznaczony na wyrażenie opinii na każdym etapie prac nie jest krótszy niż 21 dni, dając przy tym przestrożę: Nie można nazwać konsultacjami społecznymi zbierania opinii w czasie krótszym niż 7 dni.

14* • **Zasada RESPANSYWNOSCI** głosi: Każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w terminie podanym na początku konsultacji. Nie oblijuje to urzędu do wysyłania każdemu uczestnikowi indywidualnego listu, informacja zwrotna może mieć formę publicznie dostępnego dokumentu (raportu) z zestawieniem zgłoszonych opinii i merytorycznym odniesieniem się do nich. Konieczny jest załącznik ze zmienionym w wyniku konsultacji dokumentem i omówienie następnych kroków. Rekomendowany maksymalny czas na odpowiedź to 30 dni. Jeśli się on przedłuża, wypacza się zasadę responsywności.

Odpowiedzi muszą uzasadniać podjęte decyzje i być przygotowane w języku zrozumiałym dla pytających – czasem lepiej przygotować odpowiedzi zbiorcze, by umożliwić całościowy ogłąd tematu. Jeśli w toku konsultacji organizator otrzymał bardzo dużo opinii i uwag, może zbiorcze, jasne odpowiedzi opublikować w jednym miejscu, do którego zabierający głos obywatele mają dostęp, a także poinformować uczestników, gdzie mogą je znaleźć. Dobrze przygotowane odpowiedzi stają się wkładem w debatę – można się do nich odwoływać w toku dalszych dyskusji, a solidnie przygotowana informacja zwrotna jest inwestycją w przyszłe angażowanie obywateli.

Tryb prowadzenia konsultacji

Warszawa

§ 10. 1. Po zakończeniu konsultacji Prezydent m.st. Warszawy sporządza raport z ich przebiegu.

2. Raport, o którym mowa w ust. 1, powinien zawierać co najmniej informacje o:

- 1) komórce organizacyjnej Urzędu m.st. Warszawy odpowiedzialnej za przeprowadzenie konsultacji;
- 2) przeprowadzonej akcji informacyjnej;
- 3) działaniach podjętych w ramach konsultacji wraz z omówieniem zastosowanych narzędzi konsultacyjnych;
- 4) zebranych opiniach mieszkańców;
- 5) sposobie ustosunkowania się Prezydenta m.st. Warszawy do zebranych opinii wraz z uzasadnieniem.

3. Raport, o którym mowa w ust. 1, powinien być podany do publicznej wiadomości w ciągu 60 dni kalendarzowych od dnia zakończenia procesu zbierania uwag i opinii poprzez zamieszczenie go na Platformie Internetowej Konsultacji Społecznych m.st. Warszawy, o której mowa w § 19 oraz na stronie internetowej komórki organizacyjnej Urzędu m.st. Warszawy odpowiedzialnej za konsultacje, o ile posiada stronę internetową, oraz poprzez udostępnienie w jej siedzibie.

4. W uzasadnionych przypadkach, wymagających sporządzenia obszernej dokumentacji lub dodatkowych analiz, termin, o którym mowa w ust. 3, może być dłuższy. Informację o przesunięciu terminu i jego przyczynach należy podać do publicznej wiadomości, przynajmniej publikując na Platformie Internetowej Konsultacji Społecznych m.st. Warszawy oraz na stronie internetowej komórki odpowiedzialnej za konsultacje, o ile posiada stronę internetową.

6. Ocena i ewaluacja procesu

Aby podnosić kwalifikacje urzędu jako organizatora i gospodarza konsultacji, po każdym procesie należy go podsumować. Umieszczenie w regulaminie zapisu na ten temat daje jasny sygnał mieszkańcom, że urząd traktuje konsultacje poważnie, zgodnie z • **zasadą DOBREJ WIARY** i jest gotowy stale uczyć się współpracy z mieszkańcami. Taką samoocenę konsultacji urząd robi na własne potrzeby, nie ma konieczności upubliczniania wyników. Zapis w regulaminie mógłby wyglądać np. tak: Po zakończeniu konsultacji koordynator ds. konsultacji sporządza protokół z ewaluacji, mającej ocenić stopień realizacji ustalonych celów. Ewaluacja dotyczy zarówno założeń procesu konsultacyjnego, jak i jego przebiegu.

7. Platforma konsultacji on-line

Aby zadośćuczynić • **zasadzie POWSZECHNOŚCI**, organizator konsultacji powinien informować o rozpoczęciu konsultacji w miejscu ogólnodostępnym (BIP lub strona internetowa urzędu). Siedem Zasad Konsultacji zaleca umieszczanie propozycji na publicznie dostępnej platformie internetowej służącej konsultacjom społecznym.

PRZYKŁAD:

Urząd Miasta prowadzi i utrzymuje specjalną stronę internetową dotyczącą konsultacji społecznych. Strona ta zawiera co najmniej:

1. Ogłoszenia o wszystkich złożonych wnioskach o przeprowadzenie konsultacji społecznych;
2. Informacje o sposobie rozpatrzenia wniosków o przeprowadzenie konsultacji społecznych;
3. Zarządzenia o przeprowadzeniu konsultacji społecznych;
4. Jasne i zwięzłe wytłumaczenie przedmiotu konsultacji;
5. Szczegółowe informacje o terminie, miejscu i formie prowadzonych konsultacji;
6. Dokumentację związaną z prowadzonymi konsultacjami społecznymi, w tym: wszelkie opracowania, projekty, wizualizacje i inne materiały odnoszące się do tematu konsultacji, a w szczególności: raporty z przeprowadzonych konsultacji;
7. Forum dyskusyjne wymagające rejestracji użytkowników;
8. Informacje o wynikach konsultacji;
9. Informacje na temat konsultacji przeprowadzonych z inicjatywy i na koszt inwestorów.

**Uchwała Nr IV/67/2003
Rady Miejskiej w Jarocinie
z dnia 29 stycznia 2003 r.**

w sprawie: **ustalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Jarocin.**

Na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 oraz z 2002 r. Nr 23, poz. 220, Nr 62, poz. 558, Nr 113, poz. 984, Nr 153, poz. 1271 i Nr 214, poz. 1806) Rada Miejska w Jarocinie uchwala, co następuje:

I. Zasady przeprowadzania konsultacji.

§ 1

Konsultacje z mieszkańcami gminy przeprowadza się:

- 1) w przypadkach przewidzianych ustawą,
- 2) w ważnych sprawach dla gminy z zastrzeżeniami § 2 ust. 2.

§ 2

1. Ważną sprawą dla gminy jest sprawa dotycząca ogółu lub znacznej części mieszkańców.
2. Konsultacje mogą dotyczyć również sprawy dotyczącej tylko części mieszkańców np. sołectwa lub osiedla.

§ 3

Konsultacjom społecznym mogą podlegać w szczególności:

- 1) projekty uchwał Rady Miejskiej – jeżeli Rada tak postanowi,
- 2) planowane znaczne inwestycje w gminie.

§ 4

W konsultacjach społecznych mogą brać udział pełnoletni mieszkańcy gminy.

§ 5

W konsultacjach osoby, o których mowa w § 4, wypowiadają swoje opinie co do sposobu rozstrzygnięcia sprawy poddanej konsultacji.

§ 6

Wyniki konsultacji nie wiążą organów gminy.

II. Tryb przeprowadzania konsultacji.

§ 7

1. Organem uprawnionym do przeprowadzania konsultacji jest Burmistrz Jarocina.
2. Burmistrz zarządza przeprowadzenie konsultacji:
  - 1) z inicjatywy własnej z zastrzeżeniem § 3,
  - 2) na wniosek przynajmniej 20 % mieszkańców gminy lub 20 % mieszkańców z terenu jednostek pomocniczych (sołectw, osiedli) – jeżeli wnioskowany do konsultacji temat dotyczy tylko części terenu gminy.

§ 8

1. Złożenie wniosku o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 2 nie wiąże Burmistrza co do przeprowadzenia konsultacji.
2. O odmowie przeprowadzenia konsultacji Burmistrz powiadamia wnioskodawców w formie zarządzenia, w którym podaje przyczyny odmowy.
3. W przypadku wniosku, o którym mowa w § 7 ust. 2 pkt 2, powiadomienie o odmowie przeprowadzenia konsultacji doręcza się osobie wskazanej przez wnioskodawców.

§ 9

1. Burmistrz, postanawiając o przeprowadzeniu konsultacji, podaje zarządzenie w tej sprawie do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Jarocinie.
2. Zarządzenie o którym mowa w ust. 1 powinno zawierać:
  - a) przedmiot konsultacji,
  - b) terytorialny zasięg konsultacji,
  - c) sposób oraz tryb zgłaszania opinii i wniosków oraz ich formę,
  - d) termin rozpoczęcia i zakończenia konsultacji,
  - e) sposób ogłaszania wyników konsultacji.
3. Zarządzenie doręcza się przedstawicielom jednostek pomocniczych (sołtysom i przewodniczącym zarządów osiedli), których konsultacje dotyczą oraz osobie wskazanej przez wnioskodawców.

§ 10

Do przeprowadzenia konsultacji Burmistrz może powołać komisje do spraw przeprowadzenia konsultacji w składzie 3-5 osób.

§ 11

1. Wyniki konsultacji podaje się do publicznej wiadomości nie później niż w ciągu 14 dni od terminu ich zakończenia.
2. Przepis § 9 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

§ 12

1. Burmistrz prowadzi rejestr przeprowadzonych konsultacji.
2. Materiały związane z przeprowadzonym konsultacjami stanowią załącznik do rejestru.

§ 13

Koszty przeprowadzenia konsultacji ponosi Gmina.

III. Postanowienia końcowe.

§ 14

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jarocina.

§ 15

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Stanisław Martuzalski
Stanisław Martuzalski

Uchwała Nr XLIII/721/2006
Rady Miejskiej w Jarocinie
z dnia 28 września 2006 r.

w sprawie zmiany uchwały Rady Miejskiej w sprawie ustalenia
zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Jarocin.

Na podstawie art. 5a ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1591 ze zmianami) Rada Miejska w Jarocinie uchwala, co następuje:

§ 1

W uchwale Nr IV/67/2003 Rady Miejskiej w Jarocinie z dnia 29 stycznia 2003 r. w sprawie ustalenia zasad i trybu przeprowadzania konsultacji z mieszkańcami gminy Jarocin wprowadza się następujące zmiany:

1. § 7 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Burmistrz zarządza przeprowadzenie konsultacji:

- 1) z inicjatywy własnej z zastrzeżeniem § 3,
- 2) na wniosek przynajmniej 20 % mieszkańców gminy lub 20 % mieszkańców z terenu jednostek pomocniczych (sołectw, osiedli) – jeżeli wnioskowany do konsultacji temat dotyczy tylko części terenu gminy, przy czym liczbę mieszkańców podaje się wg stanu na 31 grudnia roku poprzedzającego rok złożenia wniosku mieszkańców o przeprowadzenie konsultacji.

2. § 9 ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Zarządzenie, o którym mowa w ust. 1 powinno zawierać:

- a) przedmiot konsultacji,
- b) terytorialny zasięg konsultacji,
- c) co najmniej dwie formy konsultacji (np. referendum gminne, badanie opinii mieszkańców, zebrania z mieszkańcami, informator gminny) oraz jedną formę uzupełniającą (np. internetowe forum mieszkańców, skrzynki na wnioski i uwagi w gminie, skrzynka mailowa na wnioski i uwagi mieszkańców),
- d) sposób oraz tryb zgłaszania opinii i wniosków oraz ich formę,
- e) termin rozpoczęcia i zakończenia konsultacji,
- f) sposób ogłaszania wyników konsultacji.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Jarocina.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

PROKURATOR
Województwa Wielkopolskiego
Kancelaria
ul. ...
112, p.n. 3882
z dnia 14 listopada 2006

Przewodniczący
Rady Miejskiej
Stanisław Martuzański

WNIOSKI Z ROZMOWY O DIALOGU WŁADZY Z MIESZKAŃCAMI JAROCINA PODCZAS SPOTKANIA, JAKIE ODBYŁO SIĘ 23 KWIETNIA 2015 R.

TEMATY KONSULTACJI

JAK BYŁO/ JEST?

Kultura (Kongres kultury, rok kolejarzy, Jarocin festiwal – spotkania w kinie Echo, imprezy w maju)
Funkcjonowanie/ przekształcenia JOK-u
Oświata (przekształcenia przedszkoli)
Współpraca z NGO / program współpracy
Sołectwa (o celowości istnienia osiedli i sołectw)
Ruch na rynku (referendum dotyczące ruchu drogowego na rynku Jarocińskim)
Rewitalizacja śródmieścia
Budowa obwodnicy
Strategia promocja gminy i powiatu
Budowa biogazowi
Miejscowe plany zagospodarowania
Budżet obywatelski
Przekształcenie osiedli w sołectwa
Rozwój sieci ścieżek rowerowych na terenie gminy

JAK POWINNO BYĆ?

Rewitalizacja, np. zespołu parkowo-pałacowego
Przyszłość amfiteatru
Przyszłość festiwalu
Zagospodarowanie zalewu
Budowa łącznika 11 z 12
Formy polityki senioralnej; starzenie się społeczeństwa
Oświata
Rozwój przestrzenny (też dot. mniejszych obszarów, np. osiedla, sołectwa: ścieżki, place zabaw)
Badanie potrzeb mieszkańców (lokalne i ogólnospołeczne)
Bezrobocie

SPOSOBY INFORMOWANIA O KONSULTACJACH

JAK BYŁO/ JEST?

Internet
Lokalna prasa, biuletyn gminny
Ogłoszenia
Lista mailingowa
Newslettery
Portale społecznościowe
System smsowy
Poczta
Informowanie bezpośrednio – np. spotkania
Ulotki, plakaty
Poczta pantoflowa
Gabloty osiedlowe i sołeckie
Informowanie poprzez rady osiedli

JAK POWINNO BYĆ?

Lokalne radio
Sondy
Debaty
Fora internetowe
Media społecznościowe
Maile
Większa różnorodność, bezpośredniość, czas na przygotowania się do spotkania

WNIOSKI Z ROZMOWY O DIALOGU WŁADZY Z MIESZKAŃCAMI JAROCINA PODCZAS SPOTKANIA, JAKIE ODBYŁO SIĘ 23 KWIETNIA 2015 R.

SPOSOBY PROWADZENIA KONSULTACJI

JAK BYŁO/ JEST?

Spotkania z mieszkańcami
Akcje informacyjne
Ankiety
Referendum
Badania społeczne
Zebrania wiejskie/ osiedlowe
Głosowanie internetowe/ na kartach
Zbiórka podpisów

JAK POWINNO BYĆ?

Dotarcie z pełną informacją do ludzi
Konsultacje internetowe
Nowe formy konsultacji (techniki, technologie)
Konsultacje w mniejszych grupach (ale nie anonimowo)
Spotkania z mieszkańcami
Dyżury radnych
Niestandardowe sposoby badań
Prowadzenie spotkań przez osoby kompetentne
Angażowanie ludzi w proces decyzyjny

INNE UWAGI

JAK BYŁO/ JEST?

Brak chęci porozumienia
Brak transparentności
Upolitycznienie dyskusji
Stereotypy, uprzedzenia
Brak chęci znalezienia konsensusu
Brak konsekwencji w działaniu
Brak spójności systemów informacyjnych
Ważne jest osobiste zaangażowanie
Brak przekonania społeczeństwa o realnym wpływie
Symulacja (ruch na rynku)
Protesty
Kanał przekazu – informacja
Presja czasu
Obawa przed zmianą
Blokada mieszkańców
Brak dialogu partnerskiego (na zasadzie partnerstwa)
Brak zainteresowania ze strony mieszkańców Jarocina

JAK POWINNO BYĆ?

Brak zaangażowania mieszkańców
Stali bywalcy/ krzykacze
Zaangażowanie „mądrych” ludzi
Konkretne argumenty
Bardziej atrakcyjne miejsce
Brak kompetencji do prowadzenia spotkań (moderator)
Nie działa poczucie wpływu na zmianę
Dostosowanie czasu spotkania do większości

ELEMENTY PROCESU KONSULTACJI DO PRZEPRACOWANIA W TRAKCIE SPOTKAŃ GRUPY ROBOCZEJ

- I. KTO MOŻE BRAĆ UDZIAŁ W KONSULTACJACH?
- II. JAKIMI ZASADAMI BĘDZIEMY SIĘ KIEROWAĆ W RAMACH PROCESU KONSULTACJI?
- III. KTO POSIADA PRAWO DO INICJOWANIA KONSULTACJI?
- IV. CO POWINIEN ZAWIERAĆ WNIOSEK O PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI?
- V. W JAKICH FORMACH POWINNY BYĆ PROWADZONE KONSULTACJE?
- VI. W JAKI SPOSÓB I KIEDY POWINNO SIĘ INFORMOWAĆ O KONSULTACJACH? CO POWINNO ZAWIERAĆ OGŁOSZENIE O KONSULTACJACH?
- VII. JAKIE POWINNY BYĆ RAMY CZASOWE KONSULTACJI?
- VIII. JAKIE TEMATY POWINNY BYĆ PODDAWANE KONSULTACJOM?
- IX. CO POWINNA ZAWIERAĆ INFORMACJA ZWROTNA KIEROWANA DO UCZESTNIKÓW KONSULTACJI? KIEDY I JAK POWINNA BYĆ PRZEKAZYWANA?
- X. KTO JEST GOSPODARZEM KONSULTACJI I JAKIE SĄ JEGO OBOWIĄZKI?
- XI. JAKA KOMÓRKA JEST ODPOWIEDZIALNA ZA PROWADZENIE KONSULTACJI?
- XII. CZY JEST POTRZEBNA EWALUACJA KONSULTACJI I W JAKI SPOSÓB POWINNA BYĆ PROWADZONA?
- XIII. JAK POWINIEN WYGLĄDAĆ TRYB POSTĘPOWANIA Z WNIOSKIEM O PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI?

- **GRUPA I**

1. KTO MOŻE BRAĆ UDZIAŁ W KONSULTACJACH SPOŁECZNYCH?
2. W JAKICH FORMACH POWINNY BYĆ PROWADZONE KONSULTACJE?

- **GRUPA II**

1. KTO POSIADA PRAWO DO INICJOWANIA KONSULTACJI SPOŁECZNYCH?
2. CO POWINIEN ZAWIERAĆ WNIOSEK O PRZEPROWADZENIE KONSULTACJI SPOŁECZNYCH?

- **GRUPA III**

1. W JAKI SPOSÓB I KIEDY POWINNO SIĘ INFORMOWAĆ O KONSULTACJACH?
2. CO POWINNO ZAWIERAĆ OGŁOSZENIE O KONSULTACJACH?

- **GRUPA IV**

1. RAMY CZASOWE KONSULTACJI
2. TEMATY KONSULTACJI

- **GRUPA V**

1. CO POWINNA ZAWIERAĆ INFORMACJA ZWROTNA O KONSULTACJACH?
2. KIEDY , KOMU I W JAKI SPOSÓB POWINNA BYĆ PRZEKAZYWANA?

KONSULTACJE TO TAKA NASZA
PRAWDZIWA DEMOKRACJA, JAK NA
GRECKIEJ AGORZE. MOŻE DLATEGO
ZAWSZE MAM TREME.

[źródło: A. Petroff-Skiba (red.), „Tak konsultowaliśmy... Warszawa dzieli się dobrymi praktykami”, Warszawa 2011]

DZIĘKUJEMY ZA SPOTKANIE!

KONTAKT:

Kasia Beszczyńska, kbeszczynska@stocznia.org.pl